

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Красимир Маринов Маринов
Научна специалност: Маркетинг
Университет за национално и световно стопанство

Относно: конкурс за Професор по научна специалност „Планиране“,
професионално направление 3.8. Икономика в УНСС

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ на Факултет „Управление и администрация“ на УНСС съгласно Решение на АС №5/01.06.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №2391/28.09.2022 г. на Заместник-ректора по НИД и МС на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс е доц. д-р Християн Анастасов Танушев.

Кандидатът в конкурса е роден през 1958 г. в София. Висшето си образование завършва през 1982 г. във ВИИ „Карл Маркс“, специалност „Управление и планиране на народното стопанство“. От 1988 г. е кандидат на икономическите науки (доктор по икономика), а от 2005 г. – доцент по Планиране в Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ на УНСС.

В хода на академичното си израстване доц. Танушев е заемал множество отговорни позиции в УНСС. Бил е Директор на Института за икономическа политика на УНСС; заместник-декан по международното сътрудничество на факултет „Управление и администрация“; заместник-декан по научноизследователската дейност на същия факултет; член на Програмния съвет по НИД на УНСС.

Кандидатът в конкурса е сред учените, които имат богата палитра от отговорности и извън академичното поприще. Освен главен експерт в Министерство на икономиката и планирането, той е бил икономически директор на финансова къща и управител на компания за консултантски услуги. Доц. Танушев е бил председател на новосформираната Комисия по ценните книжа и фондовите борси (с ранг на министър), отговарящ за институционалното изграждане на регулаторния орган, формирането на стратегията ѝ, организацията и контрола на дейността ѝ. В биографията на кандидата са и длъжности като изпълнителен директор на инвестиционен посредник; директор на дирекция „Бюджет“ в Националната здравноосигурителна каса; както и икономически директор на „Университетска национална кардиологична болница“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност Професор

Доц. Танушев е представил справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и допълнителните изисквания на УНСС съгласно чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ.

По отношение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в УНСС, видно от представената карта, доц. Танушев изпълнява както нормативните изисквания на закона, така и вътрешните количествените изисквания на УНСС. Що се отнася до *националните изисквания* доц. Танушев набира 980 точки при минимум от 550 точки, като в някои групи показатели преизпълнението на минималното изискване е повече от 3 пъти. При *допълнителните изисквания* на УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.2б, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а,

ал.2-3) изпълнението отново е отчетливо – кандидатът набира 1 819 точки при изискуеми 520 точки. Общо при количествените изисквания кандидатът превишава повече от 2,6 пъти необходимия минимум, като набира 2 799 точки.

По отношение на качествените изисквания за заемане на длъжността „Професор“ в УНСС следва да се отбележи, че кандидатът в конкурса демонстрира устойчиво високи постижения по повечето критерии; постижения, които са оценени от академичния състав на УНСС и на други университети, както и от ръководителите на ведомства и държавни органи като отговарящи на най-високи научни, преподавателски и практико-приложни стандарти. Първо, бих искал да отбележа участието на доц. Танушев, в т.ч. като част от ръководния екип, в значителен брой проекти (повече от 12), при това мащабни и важни от гл.т. на получените резултати и инициативи. Второ, респектиращ е обемът на разработените от кандидата в конкурса учебни програми – общо 26, от които 22 на български език и 4 на английски език), както и проведените от него обучения в чужди университети – 6 на брой. Трето, заеманите от кандидата позиции в публични и частни организации – най-важните бяха посочени по-горе – допринасят за утвърждаване на доброто име и репутацията на УНСС и са безспорен израз на полученото обществено признание на професионалните постижения на доц. Танушев в практиката.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Вълнуващо е когато рецензентът може да сподели собствено преживяване от контакта си с кандидата за академична длъжност. Имам отлични впечатления от преподавателската дейност на доц. Танушев още от момента, в който, като студент в първия випуск на специалност „Маркетинг и мениджмънт“ на УНСС, имах удоволствието да присъствам на упражненията по „Международен маркетинг“, водени от него. По-късно, като член на академичния състав на катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“, имах възможност да наблюдавам и да се уча от изявите на моя преподавател.

Личните ми впечатления, както и представените документи за учебно-преподавателската работа на доц. Танушев, са основание да заключа, че той е преподавател с огромен опит и значим принос за развитието на научните области, в които е активен. За учебните години след придобиването на академичната длъжност „Доцент“ кандидатът в конкурса има изпълнена аудиторна заетост в акредитирани висши училища в страната превишаваща 6 923 часа лекции и 858 часа упражнения.

Доц. Танушев е участвал в 6 преподавателски мобилности по програма „Еразъм“ – признание за неговия международен опит и авторитет сред колеги-преподаватели от други страни.

Кандидатът в конкурса е разработил и водил повече от 26 учебни дисциплини в бакалавърска и магистърска степени; преобладаващо в областта на прогнозирането и планирането, в т.ч. „Прогнозиране и планиране“; „Фирмени анализи и прогнози“; „Балансирана система от показатели“; „Инвестиционно консултиране“; „Борси и борсови операции“; „Парични и капиталови пазари“; „Планиране в инвестиционните дружества“; „Теория на игрите“; „Конкурентни стратегии“, и т.н.

Доц. Танушев е бил научен ръководител на три докторанта към катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“, успешно защитили докторските си степени.

5. Оценка на представените научни трудове

5.1. Основни направления в изследователската дейност на кандидата

Кандидатът участва в конкурса за професор с 21 публикации, разпределени по следния начин:

- монографии – общо 4 броя, от които 1 самостоятелна и 3 в колективни монографии;
- студии и статии – общо 5, от които 1 студия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в Web Of Science;
- доклади от конференции – общо 9;

- университетски учебници - общо 3, от които 1 самостоятелен и 2 в съавторство.

Публикационната активност на доц. Танушев обхваща широк кръг от проблеми на съвременната икономическа теория и практика. Въпреки че попадат в различни области, основните тематични направления в изследователската дейност на кандидата в конкурса могат да се систематизират в 4 групи по следния начин:

- Дивидентна политика – публикации №1, №5, №10
- Теория и методология на планирането, в т.ч. управление и планиране на финансови институции – публикации №3, №14, №15, №16, №17, №19, №20
- Проблеми на икономиката и растежа – публикации №6, №7, №8, №12, №21
- Маркетинг и обкръжаваща среда – публикации №2, №4, №9, №11, №13, №18

Обединяващи характеристики на публикациите на доц. Танушев са поставянето на ясни цели; задаването и прилагането на изчистена методологическа рамка; всестранното обхващане на теоретичните основи на изследваните явления; прецизното използване на терминологията и понятийния апарат.

5.2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Публикациите, представени от кандидата за рецензиране и участие в конкурса, съдържат ясни научни и научно-приложни резултати.

В *теоретичен и методологичен план*, на първо място, е дефинирано стратегическото мислене като синтетичен и многовариантен процес, чиято цел е да открие оригинални стратегии, които да поставят във фокуса на икономиката задоволяване на човешките потребности и развитие на обществените отношения, а за стопанските субекти - формиране на конкурентни предимства. Стратегическото планиране, от своя страна, е концептуализирано като аналитичен и моделиращ процес, призван да

превърне тези стратегии в реалност като координира ефективното използване на ресурсите и насърчава процеса на стратегическо мислене.

Второ, чрез системен анализ е доказана взаимната зависимост на прилаганите методи на фирмено, отраслово и национално равнище, и на тази основа е предложен математически апарат за получаване на количествени показатели, които да се използват в практическите изследвания.

Трето, разкрито е въздействието на специфични фактори върху икономическия растеж, в т.ч. влиянието на капиталовия пазар и правилата за неговото регулиране; социалната среда и в частност - разпространението на знания; формите на собственост върху вземането на икономически решения; предимствата и недостатъците при използване на безвъзмездни помощи (грантови схеми), финансови инструменти и средства от фондовете на Европейския съюз.

В *научно-приложен план* е апробирана методика за изследване на нагласите на непрофесионалните инвеститори, фактически и потенциални клиенти на колективни инвестиционни схеми. Кандидатът изгражда маркетингов профил на непрофесионалните инвеститори, който отразява демографската структура, поведенческите им стереотипи, психографските им характеристики: мотивите им за инвестиране, интересите им и финансовата им грамотност, нагласите им към поемане на риск. На основата на проведени качествено и количествено изследване са формулирани изводи за развитието на капиталовия пазар в страната. Предложени са варианти за въвеждане на игровизация в маркетинговите практики на финансовите институции.

5.3. Оценка на хабилитационния труд на кандидата

Като основен хабилитационен труд в конкурса за „Професор“ доц. Танушев представя монографията „Дивидентна политика“, Издателски комплекс на УНСС, София, 2021, в обем от 183 страници.

Монографията представлява изследване на иконометрични модели за определяне детерминантите на дивидентата политика на публичните

дружества в България. Изследвани са осем финансови фактора: парична наличност, данъчно облагане, рентабилност, големина на фирмата, жизнен цикъл на фирмата, обрращаемост на активите, задлъжнялост, влияние на банките.

В хабилитационния труд ясно са открити научноизследователския проблем, целта на изследването, обекта и предмета му.

Авторът представя изчерпателен теоретичен анализ на възможните подходи при определяне на дивидентната политика на компаниите. Чрез модел на логистична регресия е обоснована възможността за прогнозиране на вероятността за изплащане на дивидент в зависимост от постигнатите финансови резултати. Тази вероятност е в зависимост от три фактора: данъчно облагане, парична наличност, големина на компанията. След прилагане на регресия на Тобит е доказано, че статистически значимо влияние върху размера на изплащаните дивиденти оказват четири от включените в модела детерминанти: данъчно облагане, парична наличност, големина на дружеството и задлъжнялост.

Представеното монографично изследване е принос към методиката на анализ на финансовата политика на публичните дружества. В практически план то отговаря на въпросите какъв е шансът компаниите да изплащат дивиденти в перспектива и от кои фактори се определя това равнище; кои детерминанти определят разпределянето на печалбата.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Запознаването с публикациите на доц. Танушев ми дава основание да приема като значими следните негови научни приноси:

Първо, от гледна точка на теорията и методологията приносите на кандидата в конкурса мога да систематизирам така:

1. Изясняване на понятийния апарат и обосноваване на връзката между „стратегическото мислене“ и „стратегическо планиране“.

2. Изградена е типология на подходите и методите за анализ на конкуренцията на трите равнища - национално, отраслово и фирмено.
3. Установено е въздействието на конкретни фактори върху икономическия растеж.

Второ, от гледна точка на практико-приложния аспект на изследванията на доц. Танушев могат да се формулират следните приноси моменти:

1. Апробирана е методика за изследване на нагласите на непрофесионалните инвеститори, фактически и потенциални клиенти на колективни инвестиционни схеми.
2. Приложени са иконометрични модели за определяне на детерминантите на дивидентната политика на публичните дружества в България.

7. Критични бележки и препоръки

Споделената до тук оценка за кандидата в конкурса ми дава основание да отбележа, че нямам критични бележки.

Имам препоръка към доц. Танушев: разнообразието от разработени учебни дисциплини и водени курсове в бакалавърска и магистърска степени предполага подготвеност на лектора със съответни учебни материали. Препоръката ми е към публикуваните вече учебници да бъдат добавени и нови, за да бъдат използвани от студентите при тяхната подготовка.

8. Заключение

Оценката на всички представени материали по конкурса показва, че доц. д-р Християн Танушев отговаря напълно на условията на Закона за развитие на академичния състав и на Правилника за приложението му в УНСС относно условията и реда за заемане на академични длъжности. Безспорната експертиза на кандидата в конкурса ми дават основание да дам

положителната си оценка и да гласувам с пълна убеденост „За“ избора на доц. д-р Християн Анастасов Танушев за Професор в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Планиране“.

26.10.2022 г.

София

проф. д-р Красимир Маринов

REVIEW

From: Prof. Krasimir Marinov Marinov, Ph.D.
Scientific specialty: Marketing
University of National and World Economy

Subject: Competition for Professor in the scientific specialty "Planning",
professional field 3.8. Economics at the UNWE

1. Information about the competition

The competition is announced for the needs of the Department of Marketing and Strategic Planning of the Faculty of Management and Administration of the UNWE according to the Decision of the Academic Council № 5/01.06.2022. I participate in the composition of the scientific jury of the competition according to the Order №2391/28.09.2022 of the Vice-Rector for Research and International Affairs of the UNWE.

2. Information about the candidates

The only candidate in the announced competition is Assoc. Prof. Dr. Christian Anastasov Tanushev.

The candidate was born in 1958 in Sofia. He graduated in 1982 from the Karl Marx Institute of Higher Education, majoring in Management and Planning of the National Economy. Since 1988 he has been a Candidate in Economic Sciences (Ph.D. in Economics), and since 2005 - Associate Professor of Planning at the Department of Marketing and Strategic Planning of the UNWE.

In the course of his academic growth Assoc. Prof. Tanushev has held many

responsible positions at the UNWE. He has been the Director of the Institute for Economic Policy of the UNWE; Deputy Dean for International Cooperation of the Faculty of Management and Administration; Deputy Dean for Research of the same Faculty; member of the Programme Council of the UNWE.

The candidate in the competition is among the scientists who have a rich palette of responsibilities outside the academic field. In addition to being a senior expert at the Ministry of Economy and Planning, he has been the economic director of a finance house and the manager of a consultancy company. Assoc. Prof. Tanushev served as the Chairman of the newly formed Securities and Exchange Commission (with the rank of Minister), responsible for the institution building of the regulatory body, formulation of its strategy, organization, and supervision of its activities. The candidate's CV also includes positions as CEO of an investment firm; Director of the Budget Directorate at the National Health Insurance Fund; and Economic Director of the University National Cardiology Hospital.

3. Fulfillment of the requirements for the academic position of Professor

Assoc. Prof. Tanushev has submitted a report on the fulfillment of the minimum national requirements under Article 2b (2) and (3) of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the additional requirements of the UNWE under Article 2b (5) of the LDASRB.

Concerning the quantitative requirements for the academic post of Professor at the UNWE, according to the submitted card, Assoc. Prof. Tanushev fulfills both the normative requirements of the law and the internal quantitative requirements of the UNWE. As regards the national requirements, Assoc. Prof. Tanushev scored 980 points with a minimum of 550 points, and in some groups of indicators, the minimum requirement was exceeded more than 3 times. For the additional requirements of the UNWE according to the LDASRB (Article 2b, paragraph 5) and the Regulations for its implementation (Article 1a, paragraphs 2-3) the overperformance is again clear - the candidate scores 1 819 points against the required 520 points. Overall, the applicant exceeds the minimum quantitative

requirements by more than 2,6 times, scoring 2 799 points.

Concerning the qualitative requirements for the position of Professor at the UNWE, it should be noted that the candidate in the competition has demonstrated consistently high achievements in most criteria; achievements that have been assessed by the academic staff of the UNWE and other universities, as well as by the heads of agencies and state authorities as meeting the highest scientific, teaching and practical-applied standards. First, I would like to mention the participation of Assoc. Prof. Tanushev, including as part of the management team, in a significant number of projects (more than 12), and large-scale and important in terms of the results and initiatives obtained. Secondly, the volume of the curricula developed by the candidate in the competition is respectable - 26 in total, of which 22 are in Bulgarian and 4 in English), as well as the trainings conducted by him in foreign universities - 6 in number. Thirdly, the positions held by the candidate in public and private organizations - the most important ones mentioned above - contribute to strengthening the good name and reputation of the UNWE and are an indisputable expression of the received public recognition of the professional achievements of Assoc. Prof. Tanushev in practice.

4. Evaluation of teaching and pedagogical activities

It is exciting when the reviewer can share their own experience of contact with the candidate for an academic position. I have excellent impressions of the teaching activities of Assoc. Prof. Tanushev since the moment when, as a student in the first class of the "Marketing and Management" specialty of the UNWE, I had the pleasure of attending the exercises in "International Marketing" led by him. Later, as a member of the academic staff of the Department of Marketing and Strategic Planning, I had the opportunity to observe and learn from the performances of my professor.

My personal impressions, as well as the presented documents about the teaching work of Assoc. Prof. Tanushev, are grounds to conclude that he is a pedagogue with vast experience and significant contributions to the development of the scientific fields in which he is active. For the academic years following the

acquisition of the academic position of Associate Professor, the candidate in the competition has completed lectures in accredited higher education institutions in the country exceeding 6 923 hours of lectures and 858 hours of exercises.

Assoc. Prof. Tanushev has participated in 6 teaching mobilities under the Erasmus program - a recognition of his international experience and authority among fellow teachers from other countries.

The candidate in the competition has developed and taught more than 26 courses at undergraduate and graduate levels; predominantly in the field of forecasting and planning, including "Forecasting and Planning"; "Firm Analysis and Forecasting"; "Balanced Scorecard"; "Investment Consulting"; "Exchanges and Stock Market Operations"; "Money and Capital Markets"; "Planning in Investment Companies"; "Game Theory"; "Competitive Strategies", etc.

Assoc. Prof. Tanushev has been a scientific supervisor of three Ph.D. students at the Department of Marketing and Strategic Planning, who have successfully defended their doctoral degrees.

5. Evaluation of the submitted scientific works

5.1. Main areas of the candidate's research activity

The candidate participated in the competition for a professor with 21 publications, distributed as follows:

- monographs - 4 monographs in total, including 1 individual and 3 collective monographs;
- studies and articles - 5 in total, including 1 study published in a scientific journal, refereed and indexed in Web Of Science;
- conference papers - 9 in total;
- university textbooks - a total of 3, of which 1 independent and 2 co-authored.

The publication activity of Assoc. Prof. Tanushev covers a wide range of problems of contemporary economic theory and practice. Although they fall into different fields, the main thematic areas of the candidate's research activity can be systematized into 4 groups as follows:

- Dividend policy - publications №1, №5, №10
- Theory and methodology of planning, including management and planning of financial institutions - publications №3, №14, №15, №16, №17, №19, №20
- Problems of Economy and Growth - publications №6, №7, №8, №12, №21
- Marketing and External Ecosystems - publications №2, №4, №9, №11, №13, №18

Unifying features of the publications of Assoc. Prof. Tanushev are the setting of clear objectives; the setting and application of a clear methodological framework; the comprehensive coverage of the theoretical foundations of the phenomena studied; the precise use of terminology and conceptual apparatus.

5.2. Evaluation of the scientific and applied results obtained

The publications submitted by the candidate for review and participation in the competition contain clear scientific and applied results.

In theoretical and methodological terms, first of all, strategic thinking is defined as a synthetic and multivariate process, the aim of which is to find original strategies that put in the focus of the economy the satisfaction of human needs and the development of social relations, and for business entities - the formation of competitive advantages. Strategic planning, in turn, is conceptualized as an analytical and modeling process designed to turn these strategies into reality by coordinating the efficient use of resources and encouraging the process of strategic thinking.

Second, the interdependence of the methods applied at the firm, sector, and national levels is demonstrated through a systematic analysis, and on this basis, a mathematical apparatus is proposed for obtaining quantitative indicators to be used in practical research.

Thirdly, the impact of specific factors on economic growth is revealed, including the influence of the capital market and the rules for its regulation; the social environment and in particular the diffusion of knowledge; the forms of ownership on economic decision-making; the advantages and disadvantages of

using grants (grant schemes), financial instruments and funds from the European Union.

In scientific and applied terms, a methodology for the study of the attitudes of retail investors, actual and potential clients of collective investment schemes, has been approbated. The candidate builds a marketing profile of retail investors that reflects their demographic structure, behavioral stereotypes, and psychographic characteristics: their motives for investing, their interests and financial literacy, and their attitudes to risk-taking. Based on qualitative and quantitative research, conclusions about the development of the capital market in the country are formulated. Options for introducing gamification in the marketing practices of financial institutions are proposed.

5.3. Evaluation of the candidate's habilitation thesis

As the main habilitation work in the competition for "Professor" Assoc. Prof. Tanushev presents the monograph "Dividend Policy", UNWE Publishing Complex, Sofia, 2021, in 183 pages.

The monograph is a study of econometric models for identifying the determinants of the dividend policy of public companies in Bulgaria. Eight financial factors are investigated: cash, taxation, profitability, firm size, firm life cycle, asset turnover, leverage, and bank influence.

The habilitation thesis clearly outlines the research problem, the aim of the research, its object, and the subject.

The author presents a comprehensive theoretical analysis of the possible approaches to determining the dividend policy of companies. A logistic regression model is used to justify the possibility of predicting the probability of dividend payout depending on financial performance. This probability is dependent on three factors: taxation, cash, and company size. After applying a Tobit regression, it is shown that four of the determinants included in the model have a statistically significant impact on the amount of dividends paid: taxation, cash, company size, and indebtedness.

This monographic study is a contribution to the methodology of financial policy analysis of public companies. In practical terms, it answers the questions

of what is the probability that companies will pay dividends in the future and which factors determine this level; which factors determine the distribution of earnings.

6. Evaluation of scientific and applied contributions

Reading the publications of Assoc. Prof. Tanushev's publications gives me a reason to accept the following as his significant scientific contributions.

First, from the point of view of theory and methodology, I can systematize the candidate's contributions in the competition as follows:

4. Clarification of the conceptual apparatus and justification of the relationship between "strategic thinking" and "strategic planning".
5. A typology of approaches and methods for analyzing competition at the three levels - national, sectoral, and firm - is developed.
6. The impact of specific factors on economic growth is established.

Second, in terms of the practical-applied aspect of Assoc. Prof. Tanushev, the following contributions can be formulated:

3. A methodology for the study of the attitudes of retail investors, actual and potential clients of collective investment schemes is approbated.
4. Econometric models are applied to identify the determinants of the dividend policy of public companies in Bulgaria.

7. Critical comments and recommendations

The assessment of the candidate in the competition shared so far warrants my noting that I have no critical comments.

I have a recommendation to Assoc. Prof. Tanushev: the variety of courses developed and taught at the Bachelor's and Master's levels imply that the lecturer is prepared with appropriate teaching materials. My recommendation is that new textbooks should be added to the already published ones to be used by students in their preparation.

8. Conclusion

The evaluation of all the materials submitted for the competition shows that Assoc. Prof. Christian Tanushev, Ph.D. fully complies with the conditions of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, the Regulations for its application, and the additional requirements of the UNWE concerning the conditions and procedure for holding academic positions. The unquestionable expertise of the candidate in the competition gives me grounds to give my positive assessment and to vote with full conviction "Yes" for the election of Assoc. Prof. Dr. Christian Anastasov Tanushev as a Professor in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Planning".

26.10.2022

Sofia

Prof. Krasimir Marinov, Ph.D.